

Hyvä kirjoittamisen käytäntö ammattikorkeakouluopinnoissa

Metodologiaseminaari **29.4.2015**

Erja Moore

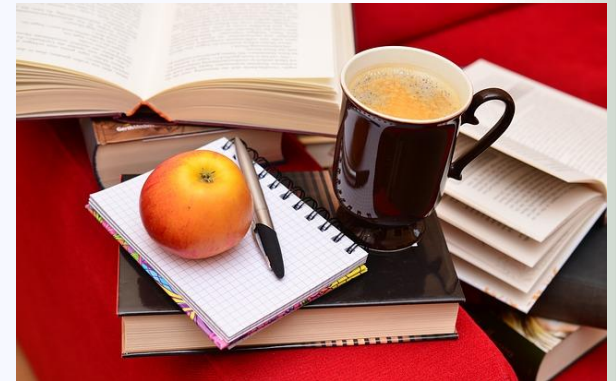
Kirjoittaminen (in theory)

- Käsin, kirjoituskoneella, näppäimistöillä > tuloksena luettavaa
- ”**Kirjoitus** tarkoittaa kielen ilmaisemista piirretyillä symboleilla.” (Wikipedia)
- ”**Writing** is a medium of human communication that represents language through the inscription or recording of signs and symbols.” (Wikipedia)
- ”Kirjoittaminen jäsentää ajattelua ja synnyttää uusia ideoita. Siksi kirjoittaminen on olennainen osa sekä opiskelua, tutkimusta että lopulta myös ammattitaitoa.” (Kielijelppi)

Kirjoittamisen lähdemateriaali

- Aina 2000-luvulle asti opiskelu ja opinnäytetyön kirjoittaminen vaati kirjastossa käyntejä, kaukolainojen tilaamista, lehtien ja kirjojen **lukemista**

- Nyt valtava tietovaranto on käytettävissä nettiyhteydellä, opiskelijalla käytössään www-kirjasto “hipaisemalla”
- On helppoa löytää oman aihepiirin tekstejä

Hyvä kirjoittamistapa (in theory)

- Suomalaisen peruskoulun suorittanut oppilas on saanut opetusta ja harjoitusta monimuotoisten tekstien kirjoittamiseen, tiedon hallintaan ja käyttämiseen ja lähteisiin viittaamiseen. (Peruskoulun OPS)
- Lukion käyneet ammattikorkeakouluopiskelijat ovat oppineet kirjoittamisessaan perustelemaan näkemyksensä ja harjoittamaan lähdekritiikkiä. (Lukion OPS)
- Ammattikorkeakoulut ohjeistavat opiskelijoitaan kirjallisten tehtävien, esseiden ja opinnäytetöiden kirjoittamiseen kirjallisilla ohjeilla.

Kirjoitusohjeet

- Ohjeissa kuvataan tekstin hahmottelua ja prosessointia, hyvää kirjoittamisen tapaa ja ohjataan opiskelijaa (tarkkojen) tekstinsisäisten lähdemerkintöjen ja julkaisutiedot sisältävien lähdeluettelomerkintöjen tekemiseen.
- Ohjeissa syvennetään peruskoulun ja lukion opetussuunnitelmien pohjalta lähteiden sisältämän tiedon hyödyntämistä ja soveltamista tieteellisen kirjoittamisen viitekehyksessä.
- Tavoitteena ovat autenttiset tekstit ja opinnäytetöissä myös siisti ja yhdenmukainen ulkoasu.

Ohjeet > hyvä kirjoittaminen ?

- Ohjeet ohjaavat hyvään kirjoittamiseen
- Hyvällä on oma merkitys amk-opinnoissa, se on arvosana 3 (ja 4) asteikolla 1-5
- Sekundaakin hyväksytään julkaistavaksi asti (Moore 2014): kolmasosassa Theseuksessa julkaistuissa opinnäytetöissä on selkeitä puutteita lähteiden käytössä ja lähdeviittauksissa.

Paha kirjoittaminen

- Pahaa vältetään: ammattikorkeakoulut ovat sitoutuneet noudattamaan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita hyvästä tieteellisestä käytännöstä
- Useiden ammattikorkeakoulujen tutkintosäännöissä mainitaan vilppi, jonka yksi muoto on kirjoittamisessa ilmenevä plagiointi, joka on kielletty
- Plagiointia sisältävät opintosuoritukset hylätään
- Mutta, tutkintosäännöistä löytyy yksi poikkeus:
”Mikäli vilppiä tai plagiointia on opettajan näkemyksen mukaan pidettävä kokonaisuutena arvioiden vähäisenä tai tahattomana, voi opettaja kurinpitomenettelyn vireillepanon sijaan alentaa opintosuorituksen arvosanaa tai pistemäärää.” (Karelia 14.1.2015)

Digitisation of literacy and writing

(e.g. Mangen & Velay, 2010)

- On muuttanut merkittävästi tapaa, jolla opiskelijat hakevat, löytävät ja käyttävät tekstimateriaalia
- On vähän tietoa siitä, miten kirjoittaminen (käytännössä) tapahtuu
- On vähän tietoa oppimisen ja “uuden” kirjoittamisen yhteydestä
- Kirjoittamiseen käytettävä (haptinen ja) kognitiivinen työpanos vähenee

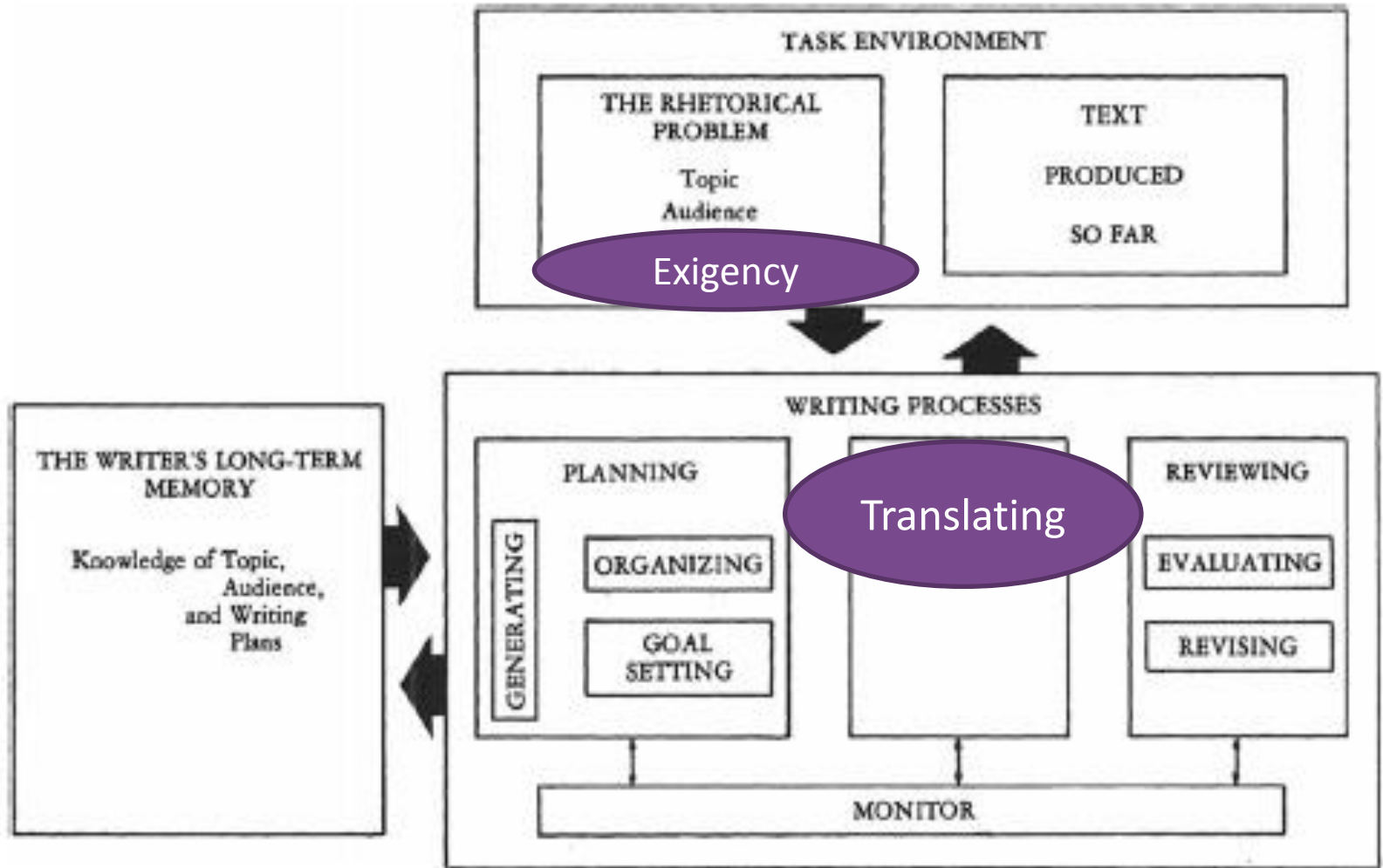
(Kuka teki oppimisen nimissä opiskeluaikoina muistiinpanoja?)

Kirjoitusprosessi (staattinen)

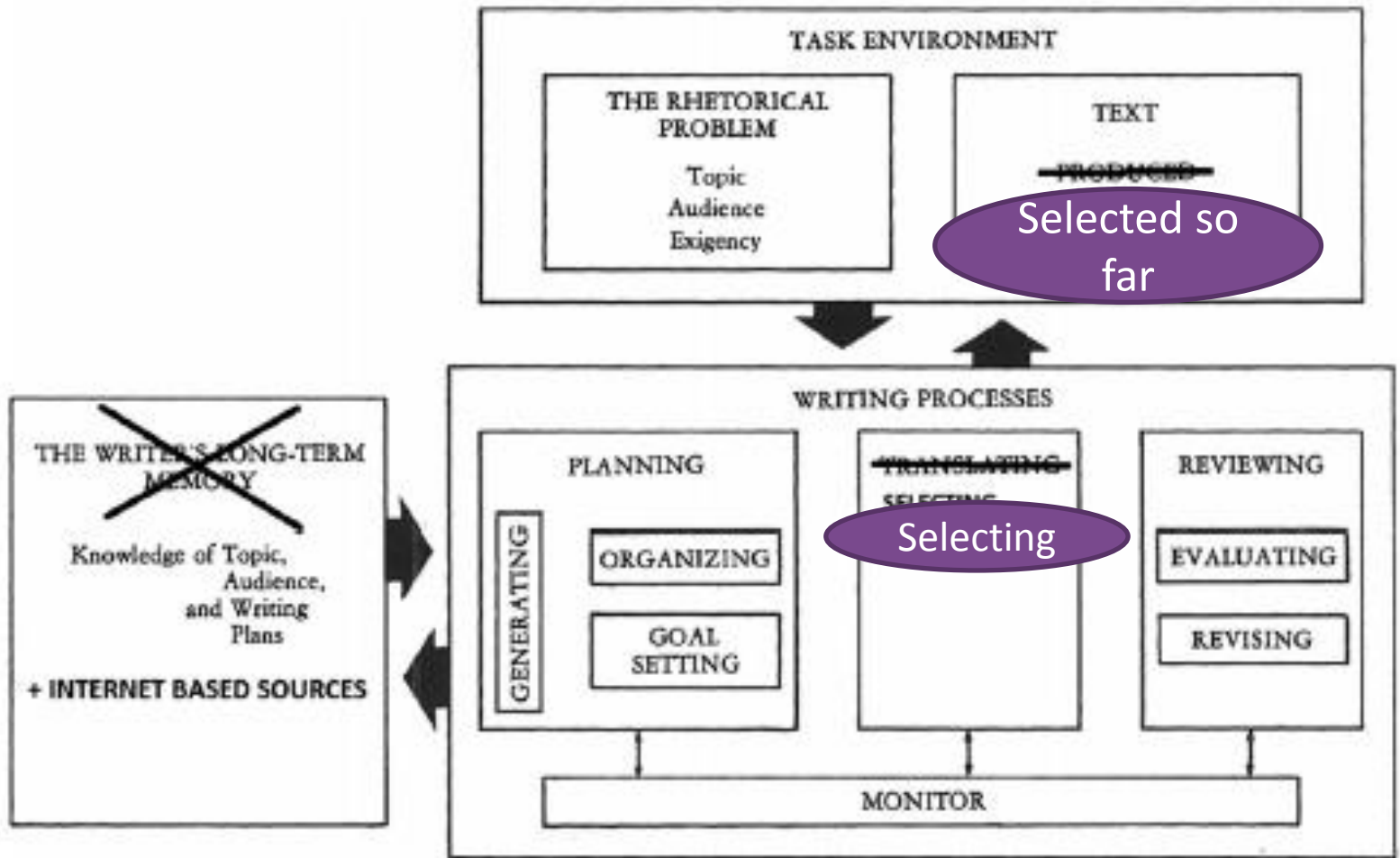
Skaar 2015, s. 71

(ja samalla esimerkki kuvakaappauksesta ja –muokkauksesta, sekundaarilähteen käytöstä)

Pseudokirjoitusprosessi

Skaar 2015, s. 72

Opinnäytetyön kirjoittaminen

	Teko	Tulos
Kirjoittaminen	Tekee tiedonhaut, lukee, ajattelee, prosessoi, kirjoittaa	Uusi teksti, ohjeen mukainen tuotos, itse tehdyt lähdeviitteet luetuista lähteistä
Pseudokirjoittaminen	Valikoi saatavilla olevia tekstejä, muokkaa itselle sopivaksi	Jotain vanhaa, jotain uutta
Plagiointi	Kopioi tekstejä	Vanhaa tekstiä, kopiona tai muokattuna, kopioidut lähdeviitteet, alkuperäisiä lähteitä ei luettu

Esimerkki: Ohjeen mukainen kirjoittaminen

”Hevosen hoitotilanteissa tapahtuvat loukkaantumiset syntyvät yleisimmin hevosen potkuista, puremisista ja hevosen huitaistessa tai kolauttaessa muutoin ratsastajaa. (Thomas ym. 2006, 622). Putoaminen ei ole ainoa mekanismi, joka aiheuttaa vakavia vammoja ratsastajalle. Hevosta maasta käsittelevä henkilö voi myös loukkaantua vakavasti, sillä hevonen voi potkaistessaan tuottaa 1,8 - kertaisen voiman painoonsa nähden. (Kriss & Kriss 1997, 97.)”

- aiheesta on haettu (tutkimus)tietoa, joka prosessoitu omaksi tekstiksi
- selkeät lähdeviitteet
- lähteet julkaisutietoineen lähdeluettelossa

Lisää esimerkkejä (hand out)

Esim. 1. Tekstin valikointi omaksi tekstiksi > modifiointi (tai ”päällekirjoittaminen”)

Esim. 2. Väärät lähteet

Esim. 3. Plagiointi

Esim 1. Tekstin valikointi omaksi tekstiksi

YAMK 2014

Organisaation osallistuminen verkostotyöskentelyyn muuttaa johtamista. Verkoston johtamisessa joudutaan kohtaamaan täysin erilaisten arvojen ja arvostusten kirjo. Yhteistyön kohteena oleva toiminnan johtaminen on arviointia, suunnittelua, ongelmanratkaisua ja työryhmien työn mahdollistamista. Johtajan odotetaan olevan motivoitunut yhteistyön tekemiseen ja hänen odotetaan myös motivoivan muita. Verkostoyhteistyö edellyttää tehokasta vuorovaikutusta ja jatkuvaa oppimista. (Fullan 2005.)

- ei viittausta Nykäseen
- viittaa vain yhteen Nykäsen siteeraamista lähteistä
- tekstissä ei muita viittauksia Fullanin

Nykänen 2010:

Organisaation osallistuminen verkostoyhteistyöhön muuttaa johtamista. Johtamisessa joudutaan kohtaamaan erilaisten arvojen ja arvostusten kirjo. Alueellisten koulutus- ja ohjauspalveluiden kokonaisuus tulisi hahmottaa yhteistyön johtamisessa. Yhteistyön kohteena oleva toiminnan johtaminen on arviointia, suunnittelua, ongelmanratkaisua ja työryhmien työn mahdollistamista. Johtajan odotetaan olevan motivoitunut yhteistyöhön ja motivoivan toisia. Verkostoyhteistyö edellyttää tehokasta vuorovaikutusta ja jatkuvaa oppimista. (Fullan 2005; Rubin 2002; Bradshaw 2000, 91–92.)

<https://ktl.jyu.fi/julkaisut/julkaisuuttelo/julkaisut/2010/t025>

Esim 2. Väärät lähteet

YAMK 2012

(...) hoitoisuusluokitusjärjestelmästä saatavien raporttien reliabiliteettin eli vastaavuuteen saattavat ohjelman käyttöönoton alkuvaiheessa vaikuttaa mm. riittämätön koulutus, luokitusohjeiston puutteellisuus, luokittelun riittävän harjoittelun puuttuminen sekä subjektiiviset eriävät näkemykset hoitohenkilökunnan kesken luokittelusta. (Hirsjärvi ym. 2009, 231; Syrjälä 2010, 33.)"

- Tekstissä oman työn luotettavuuden arvioinnissa, vaikka raportit eivät olleet opiskelijan aiheena (= selecting epäonnistui)
- Hirsjärvi ym. käsittelevät ko. sivulla reliabiliteettia ja validiteettia, mutta Syrjälä'n tekstissä sivu 33 on tulososiota, ei yo asiaa

Syrjälä 2010, s. 6

"Rinnakkaisluokitusten reliabiliteettiin eli vastaavuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat riittämätön koulutus, hoitohenkilökunnan erilaiset näkemykset, luokitusohjeiston puutteellisuus sekä luokittelun riittävä harjoittelun puuttuminen alkuvaiheessa."

(viittaus kappaleen lopussa: Rainio 1998, 20; Swanljung 1998, 21.)

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/20506/Syrjala_Johanna.pdf?sequence=1

Esim 3. Plagiointi

YAMK 2015

Opettajien rooli yhteistyön toteuttajana on varsin keskeinen, koska he vastaavat pääasiassa ammattiin opiskelevan oppimisprosessin kokonaisuunnittelusta. He ratkaisevat pitkälti sen, miten työelämäyhteistyö kytketään opintokokonaisuuden opetukseen oppilaitoksessa ja miten esimerkiksi työelämäjaksolle valmentaminen sekä työssäoppimisjaksojen suunnittelu toteutuu. Jotta opettaja pystyy näin toimimaan, hänen työelämäntuntemuksensa tulee olla ajan tasalla, hänen on käytävä vuoropuhelua työpaikkaohjaajien kanssa ja tunnettava alueensa työpaikat oppimisympäristönä. (Eerola & Majuri 2006, 16.)

- tätä ei tarvitse selittää ☺

Ruissalo 2014, s. 13

Opettajien rooli yhteistyön toteuttajana on varsin keskeinen, koska he vastaavat pääasiassa ammattiin opiskelevan oppimisprosessin kokonaisuunnittelusta. He ratkaisevat pitkälti sen, miten työelämäyhteistyö kytketään opintokokonaisuuden opetukseen oppilaitoksessa ja miten esimerkiksi työelämäjaksolle valmentaminen ja työssäoppimisjaksojen suunnittelu toteutuu. Jotta opettaja pystyy näin toimimaan, hänen työelämäntuntemuksensa tulee olla ajan tasalla, hänen on käytävä vuoropuhelua työpaikkaohjaajien kanssa ja tunnettava alueensa työpaikat oppimisympäristönä. (Eerola & Majuri 2006, 17.)

http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/86413/Ruissalo_Marjut.pdf?sequence=1

Loppukysymykset

- Tutkimusta kirjoittamisesta ja sen muutoksesta?
- Kirjoitusohjeiden ajantasaistaminen tiedonhaun ja tiedonkäytön osalta?
- Olisiko aika organisoida uusi Opinnäytetöiden laatu –hanke?
- Opinnäytetöiden kansallinen arviointi?
- Plagiaatintunnistimien käytön arviointi?

Lähteet

- Mangen, A. & Velay, J-L. 2010. Digitizing Literacy: Reflections on the Haptics of Writing. In Zadeh, M. H. (eds) Advances in Haptics, Chapter 20.
<http://www.intechopen.com/books/advances-inhaptics/digitizing-literacy-reflections-on-the-haptics-of-writing>
- Moore, E. 2014. Accuracy of referencing and patterns of plagiarism in electronically published theses. 2014. International Journal for Educational Integrity 10 (1), 42–55. <http://www.ojs.unisa.edu.au/index.php/IJEI/article/viewFile/933/656>
- Skaar, H. 2015. Writing and pseudo-writing from Internet-based sources: implications for learning and assessment. Literacy 49 (2), 69-76.

Kiitos!

erja.moore@gmail.com